

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет управління, економіки та права
Кафедра підприємництва та торгівлі

«**ЗАТВЕРДЖУЮ**»
Перший проректор
к.е.н., доцент Федів І. М.
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ,
ФІНАНСОВА ТА ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

спеціальність 193 – Геодезія та землеустрій
(шифр і назва спеціальності)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Львів 2023

Робоча програма дисципліни «Організація наукових досліджень, фінансова та грантова діяльність» для здобувачів ступеня доктора філософії ОНП «Землеустрій та кадастр» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій».

Розробник: Яців І. Б., д.е.н., професор, професор кафедри підприємництва та торгівлі.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри підприємництва та торгівлі
Протокол від 29 серпня 2023 року № 1.

Завідувач кафедри підприємництва та торгівлі

професор Юрій ГУБЕНІ

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету землевпорядкування та туризму

Протокол від 31 серпня 2023 року № 1

Голова методичної комісії факультету землевпорядкування та туризму

 Павло КОЛОДІЙ

Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, ступінь

Ступінь вищої освіти: Доктор філософії

Галузь знань: 19 – Архітектура та будівництво;
(шифр і назва)

Спеціальність: 193 – Геодезія та землеустрій.
(шифр і назва)

Характеристика навчальної дисципліни:

Нормативна

Кількість кредитів – 4

Загальна кількість годин – 120

Вид контролю: залік

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 4

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить 50 %

Програмні результати навчання

Відповідно до освітньо-наукової програми «Землеустрій та кадастр» підготовки доктора філософії за спеціальністю «Геодезія та землеустрій» вивчення дисципліни «Організація наукових досліджень, фінансова та грантова діяльність» сприяє формуванню наступних компетентностей та програмних результатів навчання.

Загальні компетенції:

- здатність до абстрактного мислення, пошуку, критичного аналізу та синтезу інформації, генерування інноваційних ідей і застосування евристичних методів до вирішення складних завдань;
- здатність систематизувати знання і розуміння філософсько-світоглядних засад методології пізнання, формувати та проводити оригінальні наукові дослідження, ідентифікувати актуальність наукової проблеми;
- здатність планувати і організовувати науково-дослідні роботи, визначати та уточнювати цілі, оцінювати та використовувати необхідні ресурси, вчиняти заходи щодо подолання ресурсних обмежень;
- здатність управляти актуальними інноваційними науковими проєктами та/або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєструвати права інтелектуальної власності;
- здатність самонавчатись та самовдосконалюватись у процесі здійснення своєї професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетенції:

- здатність ініціювати розробку та забезпечувати реалізацію комплексних інноваційних наукових проєктів, виявляти при цьому особисті лідерські якості та високий рівень соціальної відповідальності.

Програмні результати навчання:

- демонструвати знання сутності сфери і рівня професійної діяльності, генезису розвитку наукової думки, сучасних методів проведення досліджень та адаптувати їх для розв’язання конкретних наукових завдань;
- демонструвати здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу, ґрунтовні знання теорії та новітніх технологій зі спеціальності, що охоплюють концептуальні засади розвитку, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння їх застосовувати та генерувати власні наукові ідеї для забезпечення сталого землекористування;
- демонструвати дослідницькі навички щодо володіння методологічними прийомами висунення наукових гіпотез, їх перевірки методами фундаментальних і прикладних досліджень для отримання нових знань, здійснення інноваційних пропозицій, які мають наукову новизну, теоретичну, практичну цінність, сприяють розв’язанню значущих проблем у галузях;
- координувати роботу дослідницької групи, вміти організовувати колективну роботу та керувати людьми;
- здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягнення поставленої мети, зокрема з дотриманням вимог професійної етики, врахування авторських прав та вимог охорони права інтелектуальної власності, норм академічної доброчесності під час презентації і впровадженні результатів наукових досліджень.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Технологія наукових досліджень.

Сутність наукової діяльності, її види. Правові аспекти організації наукових досліджень. Загальні положення щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні. Принципи організації праці у науковій діяльності. Фінансування наукових досліджень в Україні. Наукові школи. Дисертація як форма науково-дослідної роботи. Основні вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

Тема 2. Розробка наукового проєкту.

Сутність проєкту. Наукові проєкти, їх класифікація. Засади управління науковими проєктами. Обґрунтування доцільності реалізації наукового проєкту. Формулювання мети і завдань наукового дослідження, визначення робочої гіпотези. Методика планування наукового дослідження. Оточення (середовище) наукового проєкту та його учасники. Обґрунтування витрат для виконання наукового проєкту. Стратегії наукових досліджень. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність.

Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Збір інформаційного матеріалу для забезпечення наукового дослідження. Використання наукової інформації з мережі *Internet*. Передача змісту документа

в науковому дослідженні. Складання бібліографічного опису окремих видів документів. Академічна доброчесність у використанні наукової інформації. Ознаки плагіату.

Тема 4. Методологія наукових досліджень.

Розробка теоретичних положень наукового дослідження. Методи досліджень, їх підбір. Експерименти в наукових дослідженнях. Методика експериментальних досліджень. Методи аналізу взаємозв'язків. Застосування евристичних методів досліджень у наукових колективах. Моделювання в наукових дослідженнях. Загальна методика використання дисертаційної роботи.

Тема 5. Отримання грантів для реалізації наукових проєктів та розвитку потенціалу вищої освіти.

Роль та місце програм і грантів для фінансування наукових досліджень, розвитку потенціалу вищої освіти в Україні. Можливості міжнародних програм наукової та освітньої співпраці, пропонувані українським закладам вищої освіти. Програма «Горизонт Європа». Програма «Еразмус+». Програма «Дії Марії Склодовської-Кюрі». Реалізація індивідуальних наукових досліджень, мобільності та академічної співпраці аспірантів у міжнародних освітніх програмах. Правила та умови участі українських закладів вищої освіти в міжнародних освітніх і наукових програмах. Написання заявки на грант наукового дослідження.

Тема 6. Звітування про результати наукових досліджень.

Зміст і завдання оприлюднення та апробації результатів наукового дослідження. Встановлення наукової новизни і практичної значимості результатів наукових досліджень. Наукові публікації як результат наукових досліджень. Мова та стиль наукової публікації. Підготовка та презентація результатів дослідження у формі наукової доповіді. Оформлення звіту про результати наукових досліджень. Структура дисертацій та вимоги до їх оформлення.

Тема 7. Набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, їх реєстрація та охорона.

Поняття інтелектуальної діяльності, суб'єктів і об'єктів інтелектуальної власності. Етапи життєвого циклу об'єкту інтелектуальної власності. Набуття прав на об'єкт інтелектуальної власності. Особливості набуття права інтелектуальної власності на об'єкт авторського права.

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Рік підготовки 1 Семестр 1						Рік підготовки 1 Семестр 1					
Розділ 1. Назва												
Тема 1.	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 2.	19	3	3			13	19	3	3			13
Тема 3.	19	3	3			13	19	3	3			13
Тема 4.	21	4	4			13	21	4	4			13
Тема 5.	21	4	4			13	21	4	4			13
Тема 6.	17	2	2			13	17	2	2			13
Тема 7	11	2	2			7	11	2	2			7
Усього годин	120	20	20			80	120	20	20			80

Програма практичних занять

№ з/п	Тема. Питання, що опрацьовуються	Кількість годин
1	<u>Технологія наукових досліджень.</u> Функції науки. Положення Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», що визначають права та обов'язки наукового працівника. Принципи організації праці в науковій діяльності.	2
2	<u>Розробка наукового проєкту.</u> Обґрунтування теми дисертаційної роботи. Вплив чинників зовнішнього середовища на реалізацію наукових проєктів. Стейкхолдери наукового проєкту. Економічна ефективність наукових досліджень.	3
3	<u>Інформаційне забезпечення реалізації наукових проєктів.</u> Опрацювання з використанням літературних джерел основних категорій, розгляд яких передбачений завданням дисертаційного дослідження. Опрацювання наукових праць з використанням бібліотечних фондів та інформації з мережі <i>Internet</i> . Цитування та інтерпретація тексту. Опрацювання статистичних джерел. Академічна доброчесність; ознаки плагіату в результатах наукових досліджень.	3

4	<p><u>Методологічні засади реалізації наукового проєкту.</u> Розробка теоретичних положень наукового дослідження. Застосування окремих загальних прийомів у дослідженні за темою дисертації. Зміст основних спеціальних методів, застосування яких планується в рамках дисертаційного дослідження. Евристичні методи дослідження в реалізації наукових проєктів.</p>	4
5	<p><u>Отримання грантів для реалізації наукових проєктів та розвитку потенціалу вищої освіти.</u> Фінансування наукових досліджень в Україні. Конкурси проєктів наукових досліджень, у яких можуть взяти участь українські вчені. Укладання документів, які необхідно подати для участі у конкурсі з програми наукового стажування в зарубіжному університеті. Формування заявки на грант наукового дослідження.</p>	4
6	<p><u>Звітування про результати реалізації наукових проєктів.</u> Формулювання назви і плану ймовірних статей за результатами дисертаційного дослідження. Місце у цих статтях ілюстративного матеріалу. Підготовка ілюстративного матеріалу для виступу на науковій конференції. Практична значимість результатів наукового дослідження.</p>	2
7	<p><u>Набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, їх реєстрація та охорона.</u> Групи об'єктів інтелектуальної власності та їх особливості. Положення Законів України «Про авторське право і суміжні права», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг».</p>	2

Методи навчання

1. Словесні методи – інтерактивні лекції
2. Наочні методи – ілюстрація (слайди)
3. Практичні методи: практичні роботи, реферати.

Методи контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне),
2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (виконання поставлених завдань, підготовка відповідей, рефератів).
3. Практична перевірка (розробка документації, виконання практичної роботи, рішення професійних завдань).

Види контролю: Поточний контроль, семестрова атестація

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100 балів
10	20	15	15	20	10	10	

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Методичне забезпечення

Підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до практичних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; виконання індивідуальних завдань.

Яців І. Б. Організація наукових досліджень, фінансова та грантова діяльність. Методичні вказівки для вивчення дисципліни здобувачами ступеня доктора філософії спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». Львів, 2023. 19 с.

Рекомендована література

Основна

1. Бобилев В. П., Іванов І. І., Пройдак Ю. С. Методологія та організація наукових досліджень: підручник. Дніпропетровськ : ІМА-прес, 2014. 643 с.
2. Борисенко В. Д., Устенко С. А. Організація наукових досліджень в Україні : навч. посіб. Миколаїв : ФОП Швець В. М., 2016. 258 с.
3. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 336 с.
4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
5. Малигіна В. Д., Холодова О. Ю., Акімова Л. М. Методологія наукових досліджень : монографія. Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.
6. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень : навч. посіб. / В. Г. Бодров та ін.; за ред. О. А. Шевчука. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 324 с.
7. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
8. Сусліков Л. М., Студеняк І. П. Управління науковими проектами : електронний навчальний посібник. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2020. 409 сл.
9. Управління проектами: навч. посібник / за ред. О.В. Ульянченка та П.Ф. Цигікала. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2010. 522 с.

Допоміжна

10. Горизонт Європа. Національний портал міжнародного науково-технічного співробітництва. URL <https://ms.nauka.gov.ua/pro-portal/gorizont-yevropa/>.

11. ДСТУ 3008-95 Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення : Державний стандарт України від 01.01.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001217-96#Text>.
12. Кельман М. С. Методологія як форма мислення і складова культури дослідника : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2017. 220 с.
13. Ланге А., Сушко-Безденежних М. Наукове писемне мовлення у вищій школі (практичні поради) : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 322 с.
14. Наумовець А. Г. Ви і ваша аудиторія: дещо про технологію підготовки доповідей, популярних лекцій, дисертаційних промов і конкурсних проєктів. Київ : Академперіодика, 2010. 61 с.
15. Національний фонд досліджень України : офіційний сайт. URL: <https://nrfu.org.ua/>.
16. Партико З. В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації : навч. посіб. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2015. 235 с.
17. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text>.
18. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2023-%D0%BF#Text>.
19. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-XII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>.
20. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
21. Про затвердження вимог до оформлення дисертації : Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. №40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>.
22. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text9>.
23. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3689-XII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>.
24. Рекомендації щодо запобігання академічному плагиату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : Лист МОН України від 15.08.2018 р. №1/11-8681. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instrukt-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>.
25. Черевко Г. В. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. Київ : Знання, 2008. 412 с.

26. National office Erasmus+UA : офіційний сайт організації. URL: <https://erasmusplus.org.ua>.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Львівського національного університету природокористування, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

2. Електронні інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

Законодавча база: <http://zakon.rada.gov.ua>, <http://www.kmu.gov.ua>.

Національна бібліотека імені В. І. Вернадського (каталоги): <http://nbuv.gov.ua/node/554>.

Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Національний фонд досліджень України : офіційний сайт. URL: <https://nrfu.org.ua/>.

National office Erasmus+UA: <http://www.erasmusplus.org.ua>

Горизонт Європа. Національний портал міжнародного науково-технічного співробітництва. URL: <https://ms.nauka.gov.ua/pro-portal/gorizont-yevropa/>

Державне підприємство “Український інститут інтелектуальної власності” Укрпатент. Офіційний сайт. URL: <https://ukrpatent.org/uk>